

El 75è aniversari de les Normes de Castelló

ANTONI PORCAR

President del Centre Cultural La Nau
i exregidor del Bloc

EL 21 DE DESEMBRE es celebra el 75è aniversari de la signatura, a Castelló, de les Normes que, seguint l'exemple de l'Institut d'Estudis Catalans, normativitzaven al territori valencià la llengua que ens és comuna a catalans, mallorquins i valencians.

Sobre la celebració els especialistes faran estudis pertinents, treballs acurats i fonamentades reflexions de l'impacte que les normes de Castelló han exercit en la literatura valenciana i la normalització del valencià a tots els àmbits.

Jo voldria fer una humil i personal aportació a la celebració de l'efemèride: l'enorme satisfacció que va representar per a mi saber que la llengua que jo parlava era una llengua moderna amb una normativa científica i comparada amb catalans i mallorquins. Això que actualment pot sonar com una obvietat simple que no cal comentar, va ser un descobriment que va canviar la percepció que jo tenia de la llengua que parlava i del poble al qual pertanyia.

M'havien ensenyat que el valencià era una llengua endarrerida, residual, un dialecte de llauradors. Una llengua familiar que no es podia ensenyar a les escoles, no era apta per als treballs científics ni per fer bona literatura.

Però mentre feia el batxillerat a l'Institut Ribalta, devia ser l'any 66, un company em va deixar un llibre, *De la meua garbera*, de Josep Pascual i Tirado. Fins que va caure a les

meues mans aquell llibre jo sols havia llegit en valencià algun sainet, escrit sense cap tipus de normativa i amb una qualitat literària ben precària. *De la meua garbera* me'l vaig empassar d'una tirada; després vaig llegir el *Tombatossals*. Em va sobtar aquell valencià de Castelló tan ben escrit. Allò tenia qualitat, i coherència ortogràfica. En efecte, aquells llibres publicats per la Societat Castellonenca de Cultura estaven escrits seguint les Normes de Castelló. Ja no vaig parar de buscar llibres escrits en valencià, i de llegir-los.

Van haver de transcórrer quinze anys de la meua vida fins que vaig descobrir que en valencià es podia fer, es feia, bona literatura. Fins als vint anys no em vaig assabentar que a Castelló s'havien signat les Normes que codificaven la llengua del País. Ho vaig saber per un germà del meu avi, Joan Baptista Porcar Ripollès, que havia estat precisament un dels signants l'any 32.

La llengua que jo parlava tenia una normativa, un codi modern, un acord d'unificació ortogràfica que s'havia signat a Castelló, la meua ciutat; un familiar pròxim havia estat protagonista d'aquell important acord. I tanmateix no en sabíem res; per contra, ens havien dit que parlàvem un dialecte incoherent.

Anys més tard vaig conèixer altres signants de les Normes del 32: Sanchis Guarner, Sánchez Gozalbo, Soler i Godes. Em van confirmar el que ja sabia pel meu oncle, que les Normes de Castelló eren l'adaptació al territori valencià de la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans, alhora que em van confirmar allò que ja sabia sense que m'ho explicara ningú: que el valencià és la nostra manera de parlar català.

Quan el parlant d'una llengua que ha estat menyspreada, bandejada de les escoles i de les institucions, descobreix un dia –és el meu cas– que la llengua que parla és una llengua moderna, amb una normativa que t'indica com

escriure intel·ligiblement d'una manera unívoca els teus pensaments, eixe descobriment és important. Per a mi ho va ser.

I va ser important perquè em va canviar la percepció de la llengua del país, de la família, dels amics. Perquè el valencià deixava de ser una llengua sense importància que sols servia per parlar a casa i que cadascú escrivia com bonament podia. Una llengua tribal sense recursos tècnics per adaptar-se a la modernitat. El valencià es podia escriure d'una manera correcta, i en valencià es podia escriure sobre qualsevol cosa. No sols sobre festes i folklore, com ens repetien cada dia els qui dominaven tots els recursos acadèmics, socials, polítics i econòmics del País. També es podia escriure sobre política i economia, es podien escriure treballs científics i s'escrivia bona literatura.

La percepció que tinc de mi mateix és la d'una persona que reacciona als estímuls i al coneixement, d'una manera més o menys normal. Definitivament, per a mi saber que hi havia un codi, consensuat amb criteris científics, que normativitzava el valencià, era important. La deducció lògica és que per a la societat valenciana també ho era, per a tots els parlants de la llengua.

Considere d'una importància cabdal el fet que a la ciutat de Castelló, ara fa setanta-cinc anys, 61 persones en representació dels escriptors i de les societats culturals del país, acordaren una normativa que reconeixia la unitat de la llengua i que dotava el valencià dels recursos per fer front als reptes de la modernitat. Els signants de les Normes de Castelló, potser no n'eren conscients del tot, però amb el seu acord, van preparar el valencià per resistir les llargues dècades d'ocultació i d'atacs sistemàtics que havien de vindre.

Ara, en celebrar l'efemèride, cal retre un homenatge de gratitud als signants de les Normes de Castelló, però també

als escriptors que han conreat l'idioma, als mestres que l'han ensenyat en temps hostils i al poble valencià que amb la seua fidelitat lingüística ha sabut conservar i transmetre la llengua, el més valuós instrument de comunicació i d'identificació col·lectiva.

Levante de Castelló-El Mercantil Valenciano, 20 de desembre de 2007, p. 4.